

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniki prostori:
2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

XXI—YEAR XXXI.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 14, 1930, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK, 24. FEBRUARJA (FEB. 24), 1939

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 39

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Chamberlain za sodelovanje z nacijsko Nemčijo

Premier pohvalil diktatorja Hitlerja

POLICIJA NAPADLA BREZPOSELNE

London, 23. febr. — Predsednik angleške vlade Neville Chamberlain je sinoči v svojem govoru pred grupo podjetnikov v Blackburnu dejal, da se je mednarodna napetost polegla od Hitlerjevega govora pred člani nemškega parlamenta. On se popolnoma strinja s Hitlerjevo izjavo, v kateri je naglasil, da bi kooperacija med Nemčijo in Veliko Britanijo privedla vsemu svetu in povečala skupanje na splošno.

Chamberlain je dejal, da vidi namenja o pomirjenju Evrope in izboljšanju trgovinskih in ekonomskih odnosov. Nekateri krogi sklepajo iz premierjevega govora, v katerem je pohvalil nemškega diktatorja, da namerava izdati žide v Palestini in ti koncesije Arabcem, da tako izboljšajo angleško strateško silo na Blaznem vzhodu. Govoru prisluškuje veliko važnost v zvezi s konferenco med reprezentanti židov in Arabcev, ki se zdaj vrši v Londonu. Konferenca je bila odpravljena, da konča konflikt med židi in Arabci v Palestini.

Premierjev apel za vzpostavitev zaupanja in pomirjenje je bil potem, ko je Anglija poslala trgovinsko komisijo v Moskvo, da sklene pogodbo s sovjetsko vlado. Člani komisije se bodo na poti ustavili tudi v glavnih mestih skandinavskih držav. Chamberlain je v svojem govoru izrazil tudi kritike svoje zunanje politike. Rekel je, da so ignoriranje in neodgovorne osebe, ki razumejo razvoja situacije, v svetovnem razvoju Hitlerjevega govora omenil, da so se trgovinski odnosi izboljšali in to je zasluha nemškega diktatorja.

Ko je Chamberlain govoril pred grupo podjetnikov, so brezposelni delavci demonstrirali pred dvorano. V pohodu so nosili deske z napisi: "Junaki 1. maja — brezposelni l. 1939." Policija je potem navalila na demonstrante in jih razpršila. Več delavcev je bilo aretiranih v spopadu s policijo.

Popad med avtnimi delavci v Detroitu

Posledica frakcijskega boja

Detroit, Mich., 23. febr. — Bitka na pesti med progresivnimi člani avtne unije in nasprotno frakcijo, ki v notranjem konfliktu organizacije podpira Hooverja Martina, odstavljene predsednika avtne unije, je rezultirala v ustavitvi obrata v tovarni Chrysler Motor Corp. večer popoldne. Pet tisoč delavcev je zapustilo tovarno po bitki, na kateri je tudi Briggs Body Co., ki izdeluje avtna ogrožja za Chryslerjevo korporacijo, zaprla svojo tovarno in poslala 6000 delavcev domov.

Bitka se je pričela, ko so Martinovi pristajali zahtevali od delavcev odstranitev znakov CIO. Lamotte, predsednik krajevnega odbora št. 51, ki je lojalna CIO, je svojim pristajal priskočil na pomoč delavcem in tako se je bitka razvila.

Martin je odstavil Lamotta kot predsednika unije in s tem izbral spor, v katerega je potem vstopil John L. Lewis, predsednik CIO. Lamotte je dobil nazaj svojo funkcijo, Martin pa je bil odstavljen kot predsednik unije združenih avtnih delavcev.

Nacijske aktivnosti ožigosane

Člani Nemško-ameriške zveze izdajalci

Washington, D. C., 23. febr. — Kongresnik Martin, demokrat iz Colorada, je v svojem govoru dejal, da je bil shod Nemško-ameriške zveze, nacijske organizacije, v New Yorku "masna demonstracija tujecev, ki so nosili uniforme nemškega diktatorja, sovražnika vsega, kar je predstavljal George Washington." Kongresniki so navdušeno aplaudirali govorniku.

"Sleherini, ki se je udeležil nacijskega shoda, je izdajalec ameriške demokracije in vlade", je rekel Martin. "V svetovni vojni so izražali svojo lojalnost kajzerju, dočim jo zdaj Hitlerju. Ko sem videl slike uniformiranih podreptikov tujega diktatorja, sem si želel oblast, da bi jih takoj izgnal tja, kamor spadajo, da ne bi več okuževali svobodnega ameriškega zraka. Ako bi ti ljudje tako nastopali proti nacijem v Berlinu kakor so proti ameriški vladi v New Yorku, se bi kmalu znašli v koncentracijskih taboriščih. Njih voditelji so v svojih govorih napadli predsednika Združenih držav in vse druge zagovornike ameriške demokracije, ki so si nakopali jezo Hitlerjeve vlade."

Federacija napovedala boj reakciji

Protidelavski načrt ožigosan

Detroit, Mich. — (FP) — Konvencija državne delavske federacije je demonstrirala željo po spravi med Ameriško delavsko federacijo in Kongresom industrijskih organizacij, zaeno pa se je izrekla za odločno borbo proti reakciji. Federacija je istočasno praznovala petdesetletnico ustanovitve in na banketu je govoril tudi govorjal Fitzgerald. Ko je zagovarjal zakonski načrt, ki je bil predložen državnim zbornicam in kateri je naperjen proti delavskim unijam, je bil izžvižgan. Načrt omejuje stavkovne in druge delavske aktivnosti.

"Father" Coughlin, znani radiopridigar, je bil tudi ožigosan zaradi napadov na žide in ker se navdušuje za fašizem. Govorniki so mu očitali, da tiska svoj list v neunijski tiskarni, dočim se v javnosti rad postavlja kot prijatelj organiziranega delavstva.

Konvencija se je izrekla za bojkotiranje nemških, italijanskih in japonskih izdelkov in obsodila fašistične diktature.

Taktika nekaterih unij, ki se zatekajo k sodiščem v jurisdikcijskih sporih, je bila kritizirana. Kritika je bila naperjena proti uniji pivovarniških delavcev, ki je izposlovala in junkeljo v sporu z unijo voznikov.

Mir med ADF in CIO je bil predlagan v resoluciji, ki je bila sprejeta z veliko večino. Ta govori o glasovanju med člani unij ADF, ali se strinjajo z načelom industrijskega unionizma v svojem območju. Ako bo načelo odobreno pri splošnem glasovanju, naj temu sledi imenovanje odbora petih reprezentantov CIO in petih zastopnikov ADF. Ta odbor naj bi vodil pogajanja za poravnavo konflikta.

Delegatje so okrcali Matthew Wolla, podpredsednika Ameriške delavske federacije, ki je obdolžil nekatere voditelje Ameriške učiteljske federacije, da so komunisti. To obdolžitev je Woll izrekel na seji eksekutivnega sveta ADF v Miamiu, Fla.

FRANCIJA BO BRANILA KOLO-NIALNI IMPERIJ

Vlada se ne boji groženj, pravi Daladier

PRIZNANJE FRANCOVEGA REŽIMA

Pariz, 23. febr. — Premier Daladier je na banketu, ki se je sinoči vršil v dvorani Ameriškega kluba v zvezi s proslavo Washingtonovega rojstnega dneva, slovesno izjavil, da se Francija ne bo nikdar uklonila pred agresorji in da bo odločno branila svoj kolonialni imperij. Banketa sta se udeležila William C. Bullitt, ameriški poslanik v Parizu, in bivši angleški kralj. Daladierjeva deklaracija je sledila poročilom o spopadu italijanskih in francoskih čet ob meji Libije in Tunisije, ki je povečal napetost med Italijo in Francijo.

Daladierja je predstavil gostom poslanik Bullitt. On je v kratkem govoru omenil možnost, da bo Amerika potegnjena v konflikt, če bo izbruhnila vojna v Evropi. "Amerika ne sme začeti nobene vojne," je dostavil.

Francoski premier je v svojem govoru naglašal tradicionalno prijateljstvo z Ameriko in proslavljal predsednika Roosevelta kot moža, ki je že nešteto krat demonstriral svojo naklonjenost napram Franciji. On je sila, ki vodi svet v mir.

Pariz, 23. febr. — Formalno priznanje Francovega režima kot legalne španske vlade bo prišlo prihodnje soboto, se glasi poročilo iz zanesljivih virov. Naznanilo je bilo objavljeno potem, ko je Mussolini poslal telegram generalu Francu, v katerem ga je informiral, "da bodo italijanske čete ostale v Španiji, dokler jih bo potreboval."

Senator Leon Berard, katerega je Daladierjeva vlada poslala v Burgos, da se pogaja s člani španske fašistične vlade, se je včeraj vrnil v St. Jean de Luz. Danes bo ponovno odpotoval v Burgos, kjer bo konferiral s fašističnim zunanjim ministrom Jordanom. Berard je že prej informiral Franca, da je Daladierjeva vlada umaknila zahtevo glede amnestije voditeljev lojalistične vlade in armade.

Reorganiziranje državne univerze

Jefferson City, Mo. — V državni zbornici je bil predložen zakonski osnutek glede reorganiziranja univerze Lincoln, državne univerze za zamorce, da bodo imeli zamorski dijaki enake vzgojne prilagoditve kot belopoltni dijaki na drugih univerzah v tej državi. Osnutek je v soglasju z nedavnim odlokom federalnega vrhovnega sodišča v slučaju zamorskega dijaka Lloyd Gaines, ki je vložil tožbo

Japonska nastopila proti teroristom

Administracija mednarodne naselbine dobila ultimatum

Tokio, 23. febr. — Tokijska vlada je sinoči instruirala Josiaka Miuro, generalnega konzula v Šanghaju, naj vloži oster protest pri administraciji mednarodne naselbine v Šanghaju in zahteva takojšnjo ustavitve protijaponskega terorizma. Zahteva je v bistvu ultimatum.

Ako bo upravní svet mednarodne naselbine odbil zahtevo, bo Japonska podvela drastično akcijo. To pomeni, da bodo japonske čete invadirale naselbino, v kateri živijo Američani in drugi tučji. Konzul Miura je dobil zadavne instrukcije iz Tokija po konferenci japonskih ministrov v uradu zunanjega ministra Arite.

Navodila niso bila objavljena, toda tokijski list piše, da vključujejo naslednje zahteve:

Takojšnjo aretacijo teroristov, ki so v zadnjih tednih izvršili čez petdeset političnih umorov; večjo japonsko reprezentacijo v administraciji naselbine, ki jo zdaj tvorijo Angleži, Američani, Kitajci in dva Japonci; temeljito reorganiziranje šanghajске mestne uprave.

Načelnik administracije mednarodne naselbine je Američan Cornell S. Franklin. Ako bodo japonske čete invadirale naselbino, bo to izzvalo nove komplikacije. V tej je koncentrirana obojena sila, ki vključuje 1200 ameriških pomorščakov, 1400 angleških vojakov in francoske ter italijanske čete.

Šanghaj, 23. febr. — Grupa tujih beguncev, med temi osem Američanov, je srečno dospela iz Kulinga, kitajskega letovišča, v Šanghaj, se glasi uradno poročilo. Evakuacijo tujcev so odredile japonske militaristične avtoritete po naznanilu, da bodo njih čete napadle Kuling, v čigar bližini se nahajajo kitajski guerilci.

Diesov odsek se ustrašil protestov

Washington, D. C. — Zaradi protestov proti političnim aktivnostim so člani Diesovega odseka, ki preiskujejo nacijske, fašistične, komunistične in druge neameriške aktivnosti, na svoji prvi seji sklenili, da ne bodo javno govorili o svojem delu, dokler traja preiskava. Dies, načelnik odseka, je večkrat govoril po radiu in včasih tudi pred skupinami, med katerimi so bili voditelji nacijskega gibanja v tej deželi.

proti upravi državne univerze, ker ga ni hotela sprejeti iz plemenitih razlogov. Gaines je tiral zadevo pred vrhovno sodišče in zmagal.

Martin osamljen v boju proti eksekutivi

Domače vesti

Nagla smrt v Chicagu

Chicago. — Dne 23. febr. je naglo za krvotokom umrla Mary Hrast, vdova po pokojnem Antonu Hrastru, hišniku poslopja SNPJ, stara 46 let in rojena v Jerševniku pri Crnomlju v Beli krajini. Starši so jo prinesli v Ameriko, in sicer na Ely, Minn., še kot otroka. Nekaj let je z možem živela tudi v Strabanu, Pa. Zapuščena dva sinova in hčer. Njeno truplo leži v zavodu Grubbs, 4230 W. 26th St., odkoder se bo vršil civilni pogreb v ponedeljek dne 27. febr., ob dveh popoldne na Češko narodno pokopališče. Pokojnica je bila članica društva 131 SNPJ. Člani tega društva se pozivajo na izredno sejo, ki se vrši v soboto, 25. febr. zvečer v navadnih društvenih prostorih. — Včeraj je umrl tudi John Pogacnik, star 70 let. Podrobnosti še niso znane.

Dva nova grobova v Waukeganu

North Chicago. — Dne 21. t. m. je umrl Fred Bizjak, star 22 let in rojen tu, kjer zapuščena starša, pet bratov, dve teti in več drugih sorodnikov. Bil je član društva 14 SNPJ in pokopan bo v soboto, 25. febr. — Dne 21. t. m. je umrla Jennie Prebil, roj. Kavčič, stara 55 let in doma z Lesnega brda pri Vrhniki. Ta zapuščena sina, dve hčeri, brata in druge sorodnike. Ni bila članica društva. Oba pogreba oskrbi John Nemanic.

Plaz zasul dva člana

Bingham Canyon, Utah. — V tukajšnji okolici je snežen plaz dne 8. febr. zahteval štiri življenja in med temi sta bila dva člana društva 83 SNPJ, ki sta: John Bizjak, star 58 let in Sava Narančič, star 45 let. Prvi zapuščena žena, sina in hčer na Reki v starem kraju in tu ne zapuščena svojeve, dočim Narančič zapuščena brata v Omahi. Narančič je bil pokopan 11 febr., toda Bizjaka so po trupalnem delu izkopali izpod snega 11. februarja in pokopan je bil 15. t. m. Drugi dve žrtvi plazu sta bili 42-letna Stana Tamos in njena 11-letna hči Helen.

Nov grob v starem kraju

West Allis, Wis. — Emilija Cernelič, članica društva 104 SNPJ, je prešla žalostno vest da je v St. Lovrencu pri Temenih na Dolenjskem 5. februarja umrla njena mati Marija Spendal v starosti 78 let. V Ameriki zapuščena sina in hčer, v starem kraju pa moža, sina in hčer. V svetovni vojni so padli njeni trije mladi sinovi. Sin v Ameriki je Ignac Spendal v Clintonu, Ind.

Ohijske novice

Girard, O. — Frank Ramovš in Frances Jančar sta te dni prestala lajšo operacijo, ampak Edith Černe je morala prestopiti težko operacijo. Vsi trije so člani SNPJ in se zdaj zdravijo doma. — V domači zdravniški oskrbi je tudi John Pavlinec zaradi udarca na glavi. Pavlinec je kot delničar Slov. doma v domovih prostorih kritiziral domovo gospodarstvo, nakar ga je blagajnik doma Joe Turk udaril močno po glavi. — Pred kratkim je bil pred sodiščem v Warrenu obsojen Hrvat Bambli v smrti na električnem stolu zaradi umora svoje žene in sosedo. — Jennie Opalk je zadnje dni prešla državljanski list.

Vesti iz Minnesote

Duluth, Minn. — George Nemanic, četrti gl. podpredsednik KSKJ, ki je pred nekaj dnevi umrl v Towerju, je bil star 65 let, vdovec in rojen je bil v Gornji Lokvici pri Metliki v Beli krajini. Bil je star naseljenec

Dva nadaljnja pristaja sta ga zapustila

KONVENCIJA AVT-NE UNIJE

Detroit, Mich. — (FP) — Homer Martin, odstavljene predsednik unije združenih avtnih delavcev, izgublja podporo v svojem boju proti večini eksekutivnega odbora in vodstvu CIO. Dva izmed petih članov, ki sta se postavila na njegovo stran v konfliktu, sta ga zdaj zapustila in se pridružila večini. To sta Charles Madden iz Pontiacia in Loren Houser iz Detroita. Madden je direktor distriktne organizacije avtnih delavcev, ki vključuje Flint, bivšo Martinovo trdnjavo.

Nekatere krajevne unije, ki so že naznanile, da bodo poslale delegate na konvencijo, ki jo je sklical Martin in katera se prične 4. marca v Detroitu, so se premislile. Svoje reprezentante bodo poslale na uradno konvencijo, ki se odprvi 27. marca v Clevelandu.

Na clevelandski konvenciji bodo delegatje izvolili nov eksekutivni odbor. Znamenja so se že pokazala, da bo konvencija obsodila Martinovo dualno gibanje in ponovno odobrila načelo industrijskega unionizma. Ako bi Martin zmagal v borbi, bi bilo to načelo v nevarnosti, čeprav je izjavil, da ne mara potegniti avtne unije iz Kongresa industrijskih organizacij.

Divja frakcijska vojna se bilta h koncu. Vprašanje v tej ni bila borba proti komunizmu, kot je naglašal Martin, temveč unijska načela. Martinova frakcija je vodila organizacijo v puščavščine. On je hotel povečati svojo oblast in v ozadju te igre so se skrivali "father" Coughlin, Harry Bennett, direktor Ford Motor Co., in Frank X. Martel, predsednik Detroitске delavske federacije. Ti si hoteli v Martinovo pomočjo streti gibanje CIO v Detroitu in drugih središčih avtne industrije. Martin je sam potrdil to dejstvo s svojimi govori po radiu, v katerih je napadal Lewisa, Murrahja, Hillmana in druge voditelje CIO.

Proslava ustanovitve rdeče armade

Moskva, 23. febr. — Sovjetska Rusija bo danes proslavila obletnico ustanovitve rdeče armade in mornarice. Časopisje s ponosom kažejo na močnost ruske oborožene sile in jo primerja s slabo opremljeno revolucionarno armado pred enaindvajsetimi leti, ki je strmoglavila monarhijo. Koliko moč ima Rusija pod orožjem, je uradna tajnost, toda nekateri sodijo, da šteje armada najmanj 1,300,000 mož.

Ciano na poti v Varšavo

Rim, 23. febr. — Grof Galeazzo Ciano, italijanski zunanji minister, je odpotoval v Varšavo, kjer bo konferiral s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Namen obiska še ni bil pojasnjen, govori pa se, da bi fašistična Italija rada dobila informacije, kakšno stališče bo zavzela Poljska v slučaju izbruha vojne med Italijo in Francijo.

in zapuščena sedem odraslih otrok. — V Elyju je umrl John Žitnik, star 51 let in doma iz Šmarja pri Ljubljani. V Ameriki je živel 34 let in zapuščena žena, 81-letnega očeta, strica in sestro.

Clevelandске vesti

Cleveland. — V bolnišnici je umrla Mary Ožbolt, stara 16 let in rojena tu. Zapuščena starša, brata in tri sestre.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKIH NARODNIH
PODPORNE JEDNOTEOrgan of and published by the Slovene National Benefit Society
Headquarters: 2400 Madison Ave. (near Chicago) in Chicago
\$2.00 per year, \$1.00 per half year, \$1.50 per quarter year; in Canada
\$3.00 per year, \$1.50 per half year, \$2.25 per quarter year; in Europe
\$4.00 per year, \$2.00 per half year, \$3.00 per quarter year.Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, \$1.00 per half year, \$1.50 per quarter year;
foreign countries \$3.00 per year, \$1.50 per half year, \$2.25 per quarter year.Cene oglaševanja po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nematerialnih
dokladov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (arhiv, po-
vesti, drame, pesmi) se vračajo poštom, če so priložili poštne
oznake.Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communi-
cations and unclassified articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s tiskom

PROSVETA

3637-39 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oglasu na primer (July 31, 1938), poleg vsakega
beseda na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom postala na-
voljena. Ponovite jo praviloma, da se vam list ne umeni.

138

Glasovi iz
naselbin

Vesti iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Ko so tukaj pred par meseci zaprli rov Stanley, je potem nekaj časa bolje obratoval premogorov na Blainu. Sedaj so pa še tam skrčili obrat na tri, štiri šibte na teden. Seveda je ta rov prenapolnjen a premogarji, ker si vsakdo želi košček kruha; pri akordnem delu to pomeni, da je drugi nekoliko prikrajšan.

Vrste brezposelnih se pri naš zadnje tedne množe. Prejemanje brezposelnostne podpore bo res začasno nekoliko pomagalo in olajšalo bedo, toda to bo trajalo za posameznega delavca le 16 tednov. Toda kaj bo potem?

Pri nas smo se zadnje čase navadili, da pri veselicah dajemo prednost godbam, ki igrajo po radiu. Nedavno je neko žensko društvo imelo priredbo in najelo Zupanova godbo, ki igra po radiu v Greensburgu. Pa Zupanova je oglašal njih priredbo po radiu, kar seveda vleče. Toda na dan priredbe ni bilo Zupana, pač pa je pogajal tri fante, ki niso imeli nobene sposobnosti in posebnosti, da bi igrali za slovensko priredbo. Udeležba je bila ogromna, udeleženci nezadovoljni in prav tako članice društva. Rekle so, ako bi bil Zupan poslal vsaj svojo sliko, da bi jo obesile na steno in bi udeleženci vsaj videli, kakšen je. "Nas je le potegnil in napravil veliko nezadovoljstvo proti sebi. Ako bi bile vedele prej, bi bile tukaj in jele godbo, ker je velik dobrih orkestrorov in tudi slovenskih."

Tako so ženske godrnjale po razočaranju. Po tem dogodku jim je po radiu zaigral en komad. Ko ga je neka članica zaslišala, je hitro povedala sosedu, da pa je rekla, naj ga vrabec počita in naj kar sam pleše na svojo godbo. V resnici napravil vse to slab vtis, toda vsaka šola nekaj stane in tako tudi ta.

Zadnje čase precej čitamo, da nekateri radi čitajo te in te dopise, drugi zopet ne marajo za dopise teh in teh, tretji zopet kritizirajo in in on. Ker pravimo, da smo progresivni in demokratični, vzemimo kritiko blagohotno na znanje. In to posebno tisti, ki porabimo precej prostora v Prosveti in skušamo ugoditi večini po naši najboljši moči. Vem, da ni nikdo izmed nas počel visokih šol. Plačemo večino, kar smo sami poskusili, doživeli ali videli, ali pa tudi povzeli po lokalnih listih. Ravno tako opisujemo dogodke iz naselbin, v katerih živimo. Seveda včasih tudi zaidemo v osebnosti, toda glede tega menda ni pomoči, ker mislimo, da si s tem svojo sveto jezo ohladimo. Ampak včasih to škoduje nam osebnosti ali pa tudi naselbin. To vem iz lastne skušnje. Pri vsem tem pa vzemimo kritiko, ako velja nam, častno na znanje; ako ni na mestu, jo akusajmo odbiti v lepem tonu in bomo s tem več dogledli v javnosti in tudi, kar se tiče nas samih in v korist sloge.

Seveda s tem ne mislim, ako bi te kdo iz hudobnosti počil po eni strani lica, da bi mu potem nastavljal drugo stran. Nikakor ne. Bil sem že večkrat v boju, posebnost v rudarski stavki leta

1927-28, toda nisem še nikoli podlegel; toda s tem ni rečeno, da v bodoče ne bom, ker ne vem, kdo se skopije nate. Posebno v sedanjih časih je potrebno, da je človek previden, ker je ves svet jezen sam na se in ne ve ali noče vedeti, nad kom naj bi se znesel. In tako prideš v past, da se napravi iz miši slon. Tudi to sem že okusil, ampak sem mirno vzel na znanje in spravil v žep. Previdnost in toleranca sta povsod na mestu.

Živimo v letu 1939, ki je z gospodarskega in vsega drugega stališča še slabše kot je bilo lanskó leto. Človek bi bil rad aktiven, rad bi agitiral v prid SNP, Prosvete in delavskega gibanja, toda mizerija povsod. Ne povsod; po nekaterih krajih je kot bi bila prosperiteta. Kdor zna pa zna, so rekli. Ampak ko skušajo tolmačiti to in ono, da bi se naša izvele iz mizerije, ni odmeva. "Si neumen, ne veš nič, ti lahko govoriš, ko delaš..." Vse to ti doni na ušesa. Človek premišluje, ali pride kdaj ta masa do spoznanja, ali bomo kar tako naprej životalili. Vse kaže, da se iz tega položaja še ne bomo izvlekli.

Delavstvo je veliko obetalo, ko se je pričelo trumoma organizirati v unijah. Ampak danes je razkosano na industrijskem in strokovnem polju, razkosano v socialistični stranki. Kot izgleda, bo tudi pri PMW prišlo do razkola, ako se Ozanich ne bo porivil volitvam. Rudarska pogodba poteče 31. marca in treba je skupnega nastopa, združene fronte. To so videli tudi premo-garji v Illinoisu in se iznebili Ozanicha. V takem položaju in zastoju se torej nahajamo. Ali naj v pričo vsega tega vržemo puške v koruzo? Nikakor ne! Delati moramo v prid delavskih interesov in za večjo SNP.

Joseph Snoy, 13.

Uspela zabava in drugo

West Allis, Wis. — Vsem west-alliskim društvom in posameznikom se zahvalimo za veliko udeležbo na veselici Slovenskega doma dne 11. febr. v Komarjevi dvorani. Resnično je bila ta zabava ena najboljših v naši naselbin. Vse priprave in postrežba so bile v moških rokah, ki so svoje delo prav izvrstno uredili.

In kako tudi ne. Naš trgovec Fred Glojek se je spreobrnil v enega najboljših kuharjev, drugi trgovec Emil Terškar pa v izvrstnega natakarja. Ampak njemu je bilo lažje, ker je imel dobre-ga pomočnika v osebi trgovca s premo-gom R. Caeplaka. Sicer smo jim tudi drugi pomagali, vsi starokrajaki kelnarji. Imeli smo tudi dobrega šefa v osebi Josepha T. Turckarja. Najsmejnejše je bilo, ko sta se dva naša rojaka v par minutah spremenila v "nigra" in nam napravila obilo smeha. Sta pač najboljša igralca v naši naselbin.

Zahvaliti se želimo tudi delničarjema Slovenskega doma Antonu Ermanu in njegovi ženi, ki sta parkrat vsem postregla s pivom. To sta bila edina gostilničarja, ki sta se udeležila naše zabave. Ob priložnosti jima pokazemo, da znamo ceniti njuno

Polkovnik Fulgencio Batista (levo), kubanski diktator, se razgovarja z mehiškim predsednikom Cardenasom in drugimi vladnimi uradniki.

naklonjenost. Pozabiti pa tudi ne smemo darovalcev, ki so privesevali vino in druge stvari, da je bila zabava tudi finančno čim uspešnejša. Torej tudi tem iskrena hvala.

Omeniti moramo tudi neareto, ki je zadel našega sobrata Johna Podlogarja. Ko sta prišla z ženo v nedeljo zjutraj domov z naše veselice, je ženo zadel kap, da je bila na mestu mrtva. Težko prizadetemu br. Podlogarju in njegovi družini izreka ves odbor naše globoko sožalje!

Prižadet je tudi naš br. John Musich, ki se je 20. febr. moral podvreči operaciji. Nahaja se v Veteranski bolnišnici v Woodu, Wis. Kdor ima čas in priliko, naj ga obišče, da mu s tem izkazemo bratsko ljubezen in krajšamo njegove dneve v bolnišnici.

Veselični odbor.

Plesna zabava v Kanadi

Vancouver, B. C. — Na 1. marca zvečer se vrši v Hastings Auditoriumu, 828 East Hastings st., velika plesna zabava, katero prirejajo sledeče jugoslovanske skupine: Društvo 582 SNP, društvo 694 HBZ, srbsko društvo 56 SNS, društvo 48 ZSZ, klub jugoslovansko-kanadskega udruženja, klub srbskega naprednega pokreta, klub Hrvatskega prosvetnega saveza in Hrvatski prosvetni dom. Ples bo trajal od 9. do 1. zvečer. Vstopnina 25c. Pozivajo se vsi člani teh društev in klubov, kakor tudi vsi njihovi prijatelji v Vancouverju in okolici, da se udeležijo te skupne zabave v čim večjem številu.

Skupni zabavni odbor.

Nekaj o sv. pismu

Sharon, Pa. — V sv. pismu čitamo tudi tole: "V začetku je Bog ustvaril nebesa in zemljo. In zemlja je bila pusta in prazna; in tema je bila nad brezdnim in duh božji je plaval nad vodami. In reče Bog: 'Bodi svetloba!' in bila je svetloba. In videl je Bog svetlobo, da je dobra in ločil je Bog svetlobo od teme. In svetloba je Bog imenoval dan, a temo je imenoval noč. In reče Bog: 'In zbero se naj vode, ki so pod nebom, v en kraj in prikaži se sušina!' In zgodilo se je tako. In sušina je imenoval Bog zemljo, a iztoke vode je imenoval morja."

Kakopak! Ta romantična raz-

Narod s pokojnino

V začetku tega meseca je stopil na Finskem v veljavo zakon, katerega daljnosežne posledice se bodo pokazale v polnem obsegu šele v nekaj desetletjih. L. 2000 tukaj sicer nima tiste uloge, kakršno ima v naslovu znanega utopičnega romana, predstavlja pa trezno izračunani čas, ko bo ves finski narod deležen pokojnine.

Načrt za ta velikopotezni socialni zakon sega še v leto 1828. Ta načrt so mogli šele spomniti predlanskega leta predložiti parlamentu. Isto leto so ga uzakonili in sedaj je stopil v veljavo.

Treba je bilo dograditi velik upravni aparat, da so lahko izvedli ta zakon za starostno zavarovanje, ki obsega cel narod. Novi zakon o pokojninskem zavarovanju zadeva vse dela sposobne Fince od 18. leta dalje, a tudi inostranci, ki imajo dovoljenje za delo v finski deželi, ki deležni njegovih prednosti. Starostna renta se prične plačevati tedaj, ko zavarovaneec doseže 65. leto, seveda pa so zakonodavci poskrbeli tudi za primere predčasne invalidnosti.

Temelj premijskih prispevkov za starostno zavarovanje je obdavčeni dohodek. Letna premija znaša v prvih petih letih 1 odstotek in se zviša potem na 2 odstotka. Za prvih pet let je določen najmanjši prispevek 50 finskih mark in najvišji prispevek 600 mark, po petih letih znaša najmanjši prispevek 75 mark, najvišji 1000 mark letno.

Zavarovalni zavod, ki so ga ustanovili nalagali za ta namen, šteje danes 1,9 milijona članov, ob prelomu stoletja bo to število naraslo na 2,2 milijona, tako da bo praktično vsa narod zavarovan in upravičen do pokojnine. Prispevki se pobirajo skupno z dohodnino in se odtežejo od plače samo pri sprejemanju plač. Polovico prispevka plača delodajalec. Višina prispevka in seveda starostna doba, od katere ta zavarovanje, določata višino starostne rente, ki bo zato različna in bo znašala po dosedanjih računih 400 do 11.000 finskih mark. Za rentnike, ki bodo dobivali majhne pokojnine, so predvideni državni in občinski dodatki. Zavarovaneec lahko zviša svoje prispevke, da bo dobival višjo pokojnino, vendar pa je 2000 finskih mark skrajna meja za letni prispevek.

Z novim zakonom je Finska stopila v pravo vrsto držav, ki vodijo v področju socialne zakonodaje. Posebno pomemben je ta njen korak zavoju tega, ker bo dal vzgled drugim državam, zlasti pa skandinavskim, kjer bo menda Danska prva, ki bo sledila vzgledu finskega ljudstva.

Voda v človeškem telu

Ce pije človek brez potrebe, ko ni žejen in na prazen želodec, se po dognanjih strokovnjakov voda izloči šele po štirih urah. Najprej jo vrstata želodca in črevesna sluznica, potem pride v limfne cevi, nato pa v krvne žile, odkoder se nazadnje izloči v ledvicah. Pri tem je zelo zanimivo, da prevelika količina vode ne razredči krvi, ker vodo sprejema tkivo, ki odvaja organske celice od krvi. V tkivu se nahajajo kapilare, ki pomagajo prenašati vodo med krvjo in tkivom. Voda, ki je odveč, se v tkivu ustavi in preide v kri šele takrat, ko iz začetni pomanjkanje vode.

Površina kapilar znaša pri odraslem človeku 6000 kvadratnih metrov, in zato veže tkivo veliko količino vode in da se pri tem kri ne razredči. Voda seveda ne učinkuje na celice. Samo takrat, če je voda že porabljena in ni dovolj nadomestila zanj, prevzamejo organi vodo v celicah, in tedaj se nas poloti občutek žeje. Hkrati se tudi ustavi prehod vode iz celic v tkivo in njeno izločanje skozi ledvice. Osnovni organ, ki vodi ta proces, je hipofiza, a izločanje vode nadzoruje hormon tonifin. Razume se, da tudi ostale žleze delujejo na količino vode v telesu, zlasti ščitna žleza in jetra.

Ruski Babilon

Razumljivo je, da v ogromni ruski državi ne more vladati samo rusčina. Ruska Akademija znanosti je nedavno izdala posebno knjigo, kjer govori o različnih ruskih narodih. Teh narodov je dosti več, kakor bi si mislili. Na vsaki ruskem ozemlju poznaš nič manj kakor 141 različnih jezikov. Te jezike govori 59 glavnih narodov in 96 jezikovnih skupin. Večina naš jezikov ima že dolgo svojo pisavo in slovstvo, nekateri pa so obdoje dobili šele po revoluciji.

Nekatere narodnostne skupine štejejo komi po nekaj sto ali tisoč duš. Najmanjša jezikovna skupina so vsekako Oroki, ki stanujejo na severni polovici otoka Sahalina in štejejo vsega 154 duš. Druga skupina so Vojdaci, ki jih je 7000. Prebivajo v zapadnem delu ljenogradskega okrožja in so ohranili svoj jezik. Prav isto je tudi s Karagi, ki jih je 432 in ki prebivajo nekje v Sibiriji.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 24. februarja 1919)

Domače vesti. V Kenoshi, Wis., je umrl 24-letni Viktor Jeras, član SNP.

Delavske vesti. V New Yorku je 180.000 delavcev odglasovalo za stavko proti prohibiciji.

Po svetovni vojni. Veliko prevarno gibanje na Bavarskem.—Wilson se je vrnil iz Pariza domov.

Sovjetska Rusija. Boljševiške čete na zapadu se pripravljajo na ofenzivo proti Poljski.

SLOVENSKA NARODNA
PORNJA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Jack Yeri, 262.

Angleški kmetje v demonstracijah proti vladi, ki je odbila zahtevo glede realitve agrarnega problema.

Novice z starega kraja

Slovenije DVEDJE V SLOVENSKIH GOZDOVIH

Marsikdo se bo čudil, zakaj se nas toliko piše o medvedu in kaj se v dnevnikih sploh o razpravi. Kdor pa čita revnik iz drugih držav, bo medvedu. Po vsem civiliziranem svetu se ljudje vedno bolj edajo, kako važno duševno vedrilo so prirodne lepote in v lepem, božji prirodi, posebno proučevanju in opazovanju njih skrivnosti.

Na čelu držav, ki se zavzemajo za prirodne lepote, h katerim pa v prvi vrsti ohranitev rastlin in živali, je gospodarstvo stoječa Amerika. Oustanavlja obsežne prirodne kse, kjer ima mati Priroda pri gospodariti po svoji mili volji. Ker ve, koliko koristi nudi s tem delom svojim državljanom, trjuje Amerika za zaščito rodnih lepote in redkosti vsake ogromne vsote.

Kako pa pri nas, kjer imamo le omejenih dobrin tudi še le gospodarstvo ugodnosti od naših, žal, tako zanejenih prirodnih lepote? Saj ta in v mnogih primerih tudi donaja turizem, ki temelji prirodnih lepote, našim krajin največje dohodek. Kaj je z tim prirodnim parkom v Trnovskem pogorju? Odkar je zanj oči veliki prijatelj pri prof. Jesenko, je vse utihnilo z spanja, ki že nekaj let oba zaščito naših prirodnih lepote, nas je lansko leto zbudil krik osedne države, krik čez Kanako zaradi medveda, ki je ustreljen lansko leto v Kamniških planinah. Nemška država skrbi za zaščito prirode. Zato nas od tam opozorili na čito medveda, ki postaja vedredkejši v Srednji Evropi. Le je še držav, ki se morejo valiti, da hranijo to redko al. Prav zaradi tega je potreba, da se s stališča prirodnih kosti nekoliko točneje seznao z žitjem in bitjem rjavega matince v naši ožji domovini.

Da je bilo nekoč pri nas mnogo medvedov, dokazujejo že razkrajevna imena, kakor: Medvedji dol, Medvedjek, Medvedov, Medvedji hrib in še razni gi kraji. V mnogih naših le starih pravicah poznamo medveda po večini označenega dobrohotno, navadno celo rodno ali smešno žival. O medvedjih grozodejstvih se pripoluje kaj malo. Kvečjemu če je amica svarila neubogljence: ar na sneg te bom postavila, te bo medved nesel v brlog! njnja pri nas zelo razširjena eda, ki je v zvezi z bivaljši dveda, je nemška popačenka erenloch.

Prava medvedoma domovina Sloveniji je zdaj le še Dolenj, posebno Kočevje in Ribni in pa del Notranjskega. Medvedje so navadno med letom taporazdeljeni, da prebiva medka skupaj z enim ali dvema dičema in tu pa tam z medkom ali medvedko prejšneglegla, nazvano pestunja, ki ji magaj pri vodenju mladih. ri medved, kakor pri večini gih divjih živali, ni pri dru, pač pa večkrat v bližini. ke družine so v gotenjskem eniku, v Ravnah, v Borovcu, družin je v občini Kočevski ki in med Svajnsbergom in deško Reko. Medvedje se alno nahajajo tudi na Rogu. akak Marko Rudež iz Ribni pa skrbno čuva medvede, ki bivajo na Veliki gori pri Ribni. V teh gozdovih prezimuje ako zimo kakih 10 do 12 medvedov. Stalen gost je medved v Travnici gori. Manj stalni medvedje v notranjskih gozdih, v Snežniku in tam okrog. pa tam pridejo na Slivnico ad Cerknico in od tod v velike dave Ravnika. Večkrat se na njem posamezni medvedje v gozduh Rakinne in od tod po rjo Krim. V pravo medveddomovino lahko pristejemo tu

di Malo goro pri Ribnici, ki je redko brez medveda. Vseh skupaj je v omenjenih krajih 40 do 50 medvedov.

Nekateri so mnenja, da prebiva pri nas več vrst medvedov. To je napačno. Pri nas živi ena sama medvedja vrsta: rjavi medved (Ursus formicarius). Ker so v barvi naši medvedje zelo različni, mnogi menijo, da so temnejši črni medvedje, svetlejši pa rjavi. Glede barve imajo prav, toda vrsta so pa vsi le ena. Nadalje hočejo nekateri razlikovati medveda mravljinčarja od pravega rjavega medveda. Mravljinčarji so po njihovem mnenju manjši in se hranijo le z mravljami. Nekateri smatrajo za mravljinčarje mlajše in manj razvite medvede, dočim so po njihovem mnenju stari, veliki že druga vrsta. To trditve vzdržujejo kljub temu, da pripozna, da se vse od njih iznazuje medvedje vrste: črni, rjavi in mravljinčarji medsebojno parijo in križajo. Pač pa, kakor bomo videli kasneje, na medveda zelo vplivajo razmere pokrajine, v kateri živi. Medvedje se sorazmerno z drugo divjadjo razmnožujejo precej počasi. Ni še točno ugotovljeno, v katerem letu ima medvedka prvič mladiče. Pred petim letom brčias ne. Mlada medvedka ima navadno le enega mladiča, v zrelejši dobi po dva, prav redko več. Kakor piše Brehm, ima največ pet mladih naenkrat, a taki primeri pri nas niso znani. Ko se medvedka postara, ima spet le po enega mladiča in sicer do starosti 15 let. Mlade skoti vsako tretje ali celo četrto leto. V naših gozdovih, kjer v največ primerih medvedke skote po enega ali dva mladiča, lahko postavimo približno tale prirastek; v petem letu enega, v osmem dva, v enajstem letu dva, v 14. letu pa spet le enega mladiča. Ker pa večino medvedk doseže že prej kakšna nezgoda, lahko povprečno računamo le s tremi ali štirimi dorašlimi nasledniki. Mladiče skoti medvedka sredi zime, v januarju, ko gospod soprog in medvedke, ki nimajo mladičev, sladko spe. Kakor se vidi, nima mati medvedka nič dobrega v času kojenja.

Kakor že omenjeno, se medvedje izredno prilagodijo krajevnim razmeram. Precej važno je za nje primerno skrivališče. Pomladi, poleti in jeseni si žele mirnih, obsežnih gošč, kjer lahko nemoteno životarijo v puščavniškem življenju. Za zimo pa morajo imeti primerna skrivališča, bodisi velike votle šture ali pa skalnate votline. Ker pri današnjem gozdnem gospodarstvu nimamo več romantičnih pragozdov z razpadlimi gozdnimi orjaki, kjer bi si kosmatinec lahko postal in prespal hudo zimo, se pač mora zateči v razdrapano pečino v podzemeljske votline. In prav to je že druga dobrina, ki jo najde medved v dolenjskih in notranjskih gozdovih. Kras je poln votlin, primernih za medvedje prezimovanje.

Dočim imajo medvedje povsod, kjer prebivajo, enake stanovanjske zahteve, se glede hrane prilagodijo krajevnim razmeram. Oglejmo si nekoliko lovsko literaturo, ki posveča mnogo strani rjavemu medvedu. Skoraj povsod čitamo o grozodejstvih, ki jih uganja medved s tem, da kolje in pobija govedo in trga ovce. Da bi napadal mirne ljudi, ni čitati, pač pa postane zelo nevaren, če je ranjen. Zelo nevarno je jemati medvedki mladiče, ki jih v največ primerih brani, dokler jih ne reši ali pa podleže sama. Posebno značilno je opikal medvedje življenje v naših krajih gozdar kneza Auersperga Viljem Tomašek, eden izmed najboljših: poznavelec kočevskega medveda, v "Gottscheer Kalender 1925". Tomašek pravi: "Po načinu življenja in po značaju je kočevski medved vse kaj drugega kakor njegovi skoraj v prvotni divjosti živeči bratje iz Bosne, Transilvanskih Alp, ali pa iz sloviti prostornih volinjskih medvedjih pokrajin. Pri nas med-

ved ni tak, kakor ga slikata zgodovina in povest. Ni zvit in predrzen ropar. Njegovo življenje je kolikor mogoče skrito samotarjenje v noči in v temnem gozdu, kajti postane zelo plašljiv in neverjetno previden ter se v splošnem ogne človeku s pota." O takih srečanjih je vedel prav zanimive dogodbe največji lovec iz ribniške doline, pred kratkim umrlj Ivan Rus z Zage.

V Uralu smatrajo medveda za izredno nevarnega govedom in konjem, celo prevežen na cestah. Pri nas pa je v kolikor se ljudje spominjajo in kakor vemo iz pripovedovanj, znanih le nekaj primerov, da je medved napadel govedo. Napad na konje ni znan prav nobeden. Na Dolenjskem in Notranjskem medvedu tudi nima posebne prilike, da bi se navadil napadov na četveronožce, ker v omenjenih krajih ni planin, kjer bi se paslo govedo in ovce. Divjad pa mu uide kljub temu, da je medved zelo uren. Tako je torej medved na Dolenjskem in Notranjskem vegetarijane. Hranijo se s sadjem, jagodami, gobami, lesniki, želodami, žirom in raznimi žuželkami. Najljubše so mu seveda mravlje in čebele. Občutno škodo naredi v čebelnjakih, kjer se posebno rad poselja s medem. Dobrodošle so mu tudi kače, polži, kuščarji, žabe in silčna golazen. Rad privzdiguje klade in staje, iz katerih pobira drobne gliste. Največjo škodo povzroča pri nas, če zaide na polje, kjer med uživanjem ovsa, koruze in ajde, več pomendra kakor poje. Kaj dobrodošla je medvedu tudi mrhovina, posebno jeseni, preden gre h počitku, ali pa pozimi, ko je posebno huda odjuga in ne more spat. V mnogih krajih na Dolenjskem, kjer gojijo medveda, pokladajo za take primere prebujenja v za to prirejena mrhovišča stare ustreljene ali pobite konje. Čeprav so naši medvedje v glavnem vegetarijanci, vendar dosežejo težo do 250 kg.

Takšno je torej medvedovo življenje v njegovi pravi domovini na Dolenjskem in Notranjskem. Vse drugače pa postane kosmatinec, če pride iz svojih domačih krajev. Važen prehod za medvedje begunce je Ljubljansko barje, kamor jo radi primahajo iz Rakinne ali izpod Krima. Čudno je, da jo odtod medved nikdar ne mahne v Polhograjske Dolomite, marveč jih le na skrajnem jugovzhodnem podaljšku, segajočem proti Medvodam, prekorači, nato blizu Mednega preplava Savo, odtod pa jo mahne proti Smednjskim gozdovom in nadaljuje pot v Kamniške planine. Take begunce usede ali celo vidi skoraj vsako leto v okolici Šmarne gore. Kakor hitro pa kosmatinec (po večini so to stari samci) pride iz svoje domovine, je že ropar. Vsaj proglasijo ga za takega. Delni povod temu je gotovo pomanjkanje hrane in pa, ker se posebno hitro ne znajde v novih razmerah. Brčias mu manjka na Gorenjskem mravljišč in mogoče tudi korenin, s kakršnimi si teši glad v svoji pravi domovini. Te se mu kar ponujajo, da jih pograbi. Ovca je namreč znana, da je glede roparic najbolj neumna žival. Moral bi imeti ob kosmatinec železne živce, da bi sestradan, kakor je pomladi, ne pograbil, ponujajoče se mu pečenke. Izkazalo pa se je že v več primerih, da je bilo mnogo ovčjih tatvin izvršenih po dvonožnih tatovih in zapisanih na medvedov račun. Tako je en sam ovčji tat, ko je zvedel, da je v kamniških planinah medved, zaklal 26 ovac. Nobenih posebnih pritožb pa ni bilo slišati o medvedu, ki se je dolgo zadrževal v lovski barona Borna nad Trličem.

Edini greh, ki ga medved dela v svoji pravi domovini, na Dolenjskem in Notranjskem, je pač škoda na polju. Ta je, kakor se sliši, precej velika. Toda tudi temu se bo dalo, upajmo, pomagati. Lovska škoda je pri nas vedno tista nerodna ožina, v kateri se tolikokrat srečajo lovci, posebno še prijatelji prirode, s kmeti. V največ primerih nimajo prav ne prvi ne drugi. Lovci

Problemi priseljence

Naturalizacija priseljence, ki je legaliziral bivanje

Vprašanje: Ravnikar sem se vrnil iz Kanade, kjer sem dobil izzenkno vizo. Bil sem pa tukaj od l. 1929. Moja žena je ameriška državljanka, tukaj rojena. Ali moram čakati pet let ali tri leta, predno smem zaprositi za ameriško državljanstvo?

Odgovor: Vaše zakonito bivanje v Združenih državah šteje od dneva, ko ste prišli iz Kanade. Kot mož Američanke morete po treh letih zaprositi za državljanstvo.

Kako se dobi spričevalo od policije

Vprašanje: Prosim, da mi razložite, kaj je "police certificate" in kako se dobi?

Odgovor: To je svedočba dobrega obnašanja, ki dokazuje, da niste bil nikdar kaznovan. Policijske oblasti po navadi jemljejo prstne odtise in jih primerjajo s svojimi zapiski. Ako ni nikakega zapisa, policijska oblast izda tako spričevalo onemu, ki ga potrebuje.

Pot v Kanado v svrhu legaliziranja bivanja

Vprašanje: Prišel sem nezakonitim potom v to deželo. Leta 1932 sem se poročil z žensko, ki je ravnikar dobila prvi papir. Imava dva otroka. Ali morem iti v Kanado in tam zaprositi za vizo?

Odgovor: Ne. Takozvano kanadsko predizpitno postopanje velja samo za moše in žene, ako druga polovica ima ameriško državljanstvo. Ker je pa vaša žena legalno v tej deželi, vendar ne uživate neko prednost. Ako imate zadosti denarja in je položaj kvote vaše rojstne dežele ugoden, morete iti na Kubo in tam zaprositi za kvoto. Vaša žena naj izpolni tiskovino Form 575, ki dokazuje njeno zakonito bivanje. Vi pa morate dobiti zadostne afdidavite, ki naj dokažejo zadostno gmočno stanje. O potrebi teh in drugih dokumentov v to svrhu je Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City, izdal brošuro "How to bring Alien Relatives or Friends in the United States", ki jo morete dobiti proti plačilu 10 centov.

Krive navedbe o poroki v državljanem papirju

Vprašanje: Dobila sem drugi papir l. 1935. Bila sem tedaj poročena, ali moj mož je prišel nezakonitim potom v Združene države. Ker sem se bala, da bi ga deportirali, zaprosila sem za državljanski papir pod svojim dekliškim imenom in sem zamolčala dejstvo, da sem bila poročena. Neki "dober prijatelj" me je ovidil naturalizacijski oblasti. Kaj naj storim?

Odgovor: Vaša zadrega pokaže, kako nevarno in nes pametno je dajati krive navedbe pod prisego. Najboljše, kar morete storiti, je, da prostovoljno zaprosite za razveljavljenje v nadi, da bo naturalizacijska oblast blagohotna z vami in vas ne bo obtožila radi krive prisage. Kar se tiče vašega moža, on se mora takoj odločiti za prostovoljni odhod iz te dežele. Naj gre v bližnjo deželo, ako ne v Evropo, da tam zaprosi za priseljeniško vizo.

Zmešnjava imen

Vprašanje: Prišel sem v to deželo pod svojim pravi imenom Ponikvar, katero ime sem kmalu skrajšal v Pon. Pod tem zadnjim imenom sem se poročil in moja žena in otroci so znani pod tem imenom. L. 1936 pa sem se naturaliziral pod imenom Pokar. Moja žena ima bančno vlogo in hišo pod imenom Pon in moji otroci se zvejo v šoli Pon. Kako naj uredim to zmešnjavo?

Odgovor: Sami ste krivi svoje zmede. Predpostavljamo, da ste povedali resnico glede poroke, ko ste zaprosili za državljanstvo. Vaša žena naj zaprosi za državljanstvo pod imenom, ki ste ga rabili ob naturalizaciji in na to bo spremenila vse svoje legalne papirje v tem smislu. Naj se posvetuje z odvjetnikom v tem pogledu.

Inozemci, ki so prišli nezakonito pred dnev 3. junija 1921

Vprašanje: Prišel sem v Združene države l. 1918 kot mornar in tri leta sem delal kot mornar na parnikih, ki so potovali ob ameriški obali in do Zapadne Indije. Od velikeñoči 1921 pa sem ostal tukaj na kopnem. Ali morem postati ameriški državljan?

Odgovor: Da, morate pa poprej legalizirati svoje bivanje. Vsi inozemci, ki so prišli nezakonito pred dnev 3. junija 1921 in niso bili nikdar kaznovani, morejo zaprositi za legalizacijo bivanja potom takozvane registracije. Prošnja—tiskovina Form 659 služi v to svrhu. Pristojbina je \$10.00.—FLIS.

Družba obtožena kršenja zakona

Federalno sodišče izdalo injunkcijo

Sioux City, Ia. — (FP) — Administracija, ki izvaja zakon minimalne mezde in maksimalnega delovnika, je izposlovala prvo injunkcijo proti Powers Mfg. Co., ki izdeluje atletske uniforme. Injunkcijo je izdal federalni sodnik George C. Scott. Kompanija je bila obtožena, da plačuje manj ko 25 centov na uro delavcem, kar je kršenje meznega zakona. Nekaterim je plačevala samo 13 centov na uro. Dalje je bila obtožena uvajanja priganjaških metod in nepošteno konkurence.

Družba je naznanila, da se ne bo borila proti injunkciji, kar pomeni, da zadeva ne bo prišla pred federalno sodišče. Objava je, da bo plačala delavcem vsoto, za katero so bili prikrasani. Okrog 175 delavcev je pri-

žavljanstvo. Ker je pa vaša žena legalno v tej deželi, vendar ne uživate neko prednost. Ako imate zadosti denarja in je položaj kvote vaše rojstne dežele ugoden, morete iti na Kubo in tam zaprositi za kvoto. Vaša žena naj izpolni tiskovino Form 575, ki dokazuje njeno zakonito bivanje. Vi pa morate dobiti zadostne afdidavite, ki naj dokažejo zadostno gmočno stanje. O potrebi teh in drugih dokumentov v to svrhu je Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City, izdal brošuro "How to bring Alien Relatives or Friends in the United States", ki jo morete dobiti proti plačilu 10 centov.

Krive navedbe o poroki v državljanem papirju

Vprašanje: Dobila sem drugi papir l. 1935. Bila sem tedaj poročena, ali moj mož je prišel nezakonitim potom v Združene države. Ker sem se bala, da bi ga deportirali, zaprosila sem za državljanski papir pod svojim dekliškim imenom in sem zamolčala dejstvo, da sem bila poročena. Neki "dober prijatelj" me je ovidil naturalizacijski oblasti. Kaj naj storim?

Odgovor: Vaša zadrega pokaže, kako nevarno in nes pametno je dajati krive navedbe pod prisego. Najboljše, kar morete storiti, je, da prostovoljno zaprosite za razveljavljenje v nadi, da bo naturalizacijska oblast blagohotna z vami in vas ne bo obtožila radi krive prisage. Kar se tiče vašega moža, on se mora takoj odločiti za prostovoljni odhod iz te dežele. Naj gre v bližnjo deželo, ako ne v Evropo, da tam zaprosi za priseljeniško vizo.

Zmešnjava imen

Vprašanje: Prišel sem v to deželo pod svojim pravi imenom Ponikvar, katero ime sem kmalu skrajšal v Pon. Pod tem zadnjim imenom sem se poročil in moja žena in otroci so znani pod tem imenom. L. 1936 pa sem se naturaliziral pod imenom Pokar. Moja žena ima bančno vlogo in hišo pod imenom Pon in moji otroci se zvejo v šoli Pon. Kako naj uredim to zmešnjavo?

Odgovor: Sami ste krivi svoje zmede. Predpostavljamo, da ste povedali resnico glede poroke, ko ste zaprosili za državljanstvo. Vaša žena naj zaprosi za državljanstvo pod imenom, ki ste ga rabili ob naturalizaciji in na to bo spremenila vse svoje legalne papirje v tem smislu. Naj se posvetuje z odvjetnikom v tem pogledu.

Inozemci, ki so prišli nezakonito pred dnev 3. junija 1921

Vprašanje: Prišel sem v Združene države l. 1918 kot mornar in tri leta sem delal kot mornar na parnikih, ki so potovali ob ameriški obali in do Zapadne Indije. Od velikeñoči 1921 pa sem ostal tukaj na kopnem. Ali morem postati ameriški državljan?

Odgovor: Da, morate pa poprej legalizirati svoje bivanje. Vsi inozemci, ki so prišli nezakonito pred dnev 3. junija 1921 in niso bili nikdar kaznovani, morejo zaprositi za legalizacijo bivanja potom takozvane registracije. Prošnja—tiskovina Form 659 služi v to svrhu. Pristojbina je \$10.00.—FLIS.

Družba obtožena kršenja zakona

Federalno sodišče izdalo injunkcijo

Sioux City, Ia. — (FP) — Administracija, ki izvaja zakon minimalne mezde in maksimalnega delovnika, je izposlovala prvo injunkcijo proti Powers Mfg. Co., ki izdeluje atletske uniforme. Injunkcijo je izdal federalni sodnik George C. Scott. Kompanija je bila obtožena, da plačuje manj ko 25 centov na uro delavcem, kar je kršenje meznega zakona. Nekaterim je plačevala samo 13 centov na uro. Dalje je bila obtožena uvajanja priganjaških metod in nepošteno konkurence.

Družba je naznanila, da se ne bo borila proti injunkciji, kar pomeni, da zadeva ne bo prišla pred federalno sodišče. Objava je, da bo plačala delavcem vsoto, za katero so bili prikrasani. Okrog 175 delavcev je pri-

Slovenska Narodna Podporna Jednota

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR
IZVRŠNAVALNI ODBOR:

Vincent Calmar, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vidar, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, gl. blaginjski.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, drugi distriktalni podpredsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, tretji distriktalni podpredsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, četrty distriktalni podpredsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrej Vidar, prvi podpredsednik.....706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Frank Holka, drugi podpredsednik.....833 S. 15th St., Milwaukee, Wis.
Paul Fisher, Jr., prvi distriktalni podpredsednik.....Box 227, Strabane, Pa.
Camille Zarnick, drugi distriktalni podpredsednik.....3587 W. 45th St., Cleveland, Ohio
John Kiansek, tretji distriktalni podpredsednik.....414 Todd St., La Salle, Ill.
Edward Tomic, četrty distriktalni podpredsednik.....Box 424, Walsenburg, Colo.

GOSPODARSKI ODBOR:

Math Petrovich, predsednik.....233 E. 151st St., Cleveland, Ohio
Vincent Calmar.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vidar.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich.....231 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
Donald J. Lotrich.....1857 S. Trembly Ave., Chicago, Ill.
Jacob Zupan.....1400 S. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

FOROTNI ODBOR:

John Gordek, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
Frank Barbi.....19311 Muschka Ave., Cleveland, Ohio
Anton Solar.....Box 27, Arma, Kansas
Frank Vratarich.....315 Toner St., Laverne, Pa.
John Trisal.....Box 237, Strabane, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Kitz, predsednik.....2881 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Frank Kitz.....25 Westlax Ave., Peru, Illinois
Miran Medvedek.....14292 Arcade Ave., Cleveland, Ohio

zadetih in ti bodo dobili okrog deset tisoč dolarjev.

Administracija meznega zakona je zdaj posvarila vse druge družbe, ki so udeležene v meddržavni trgovini, da morajo plačevati najmanj 25 centov na uro, drugače bodo kaznovane.

Klavniški delavci organizirani

Družba se upira odloku delavskega odbora

Chicago. — Herbert March, pokrajinski direktor unij klavniških delavcev, je izjavil, da so

skoro vsi delavci, uposleni v klavničah Armour & Co., organizirani. March je napovedal konflikt, če se bo kompanija še nadalje upirala priznanju unije.

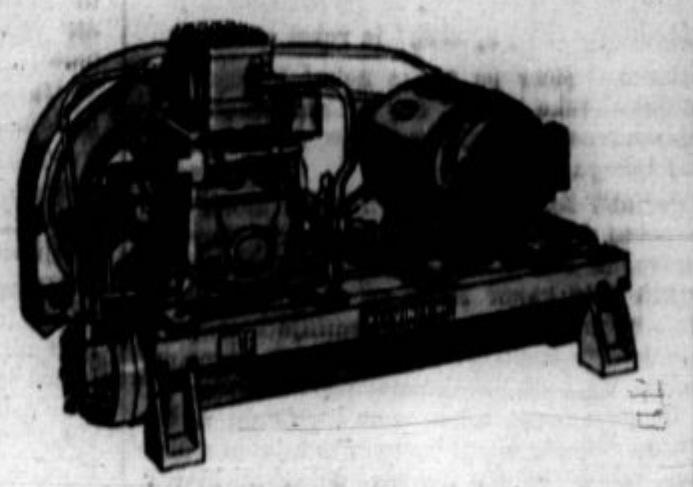
Po volitvah, ki so se vršile pod nadzorstvom federalnega delavskega odbora v zadnjem oktobru, so se delavci z veliko večino izrekli, da jih krajevna unija United Packinghouse Workers (CIO) reprezentira pri kolektivnih pogajanjih. Armour & Co. trdi, da se veliko število delavcev ni udeležilo volitev in izid vsled tega ne predstavlja mnenja večine delavcev.

Kompanija je nedavno vložila priziv proti odloku delavskega odbora, ki je odredil tudi razpust "neodvisne" (kompanijske) unije.

NOVE NIZKE CENE

za KELVINATOR

komercialne dele hladilnice!

Kelvinator kakovosti—
po nižani ceni—poleg Edison posluge

● Sedaj—dokler so v veljavi izredne nižane cene za Kelvinator vrste hladilnice delih—si napravite načrt za izboljšanje vašega hladilnega sistema!

Široka izbira raznovrstnih velikosti je na razpolago od 1/3 do 3 konjske sile za zračno ali vodno hlajenje.

Commonwealth Edison Company vam ponuja izkušeno inženirsko poslugo, pomagati vam pri izdelanju načrtov za pravilno hlajenje. Nudijo ugodnosti nakupnih obrokov, ki odgovarjajo vaši potrebi vključivši "Meter-Matic" novec—dan načrt. . . . Telefonirajte SEDAJ za popolna pojasnila!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 West Adams Street
Telephone RANdolph 1200, Local 170

